

подолання гомофобії в Україні може стати належна сексуальна просвіта дітей та молоді й розвиток толерантності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Козачук Олена Анатоліївна. Психосоціальний розвиток особистості юнацького віку з гомосексуальною орієнтацією. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. К., 2015. 20 с
2. Кон И. С. Любовь небесного цвета [Електронний ресурс] / Игорь Семёнович Кон. — Режим доступу : <http://www.sexology.narod.ru/chapt1111.html>
3. Кон И. С. Світанкове місячне сяйво. Львів: НВФ "Українські технології", 2011. 560 с.
4. Мостяев О. Гомофобія як психологічна і соціальна проблема. Українознавчий альманах. 2010. №4. С. 15.

Брега Ірина

Науковий керівник: доц. Свідерська Г.М.,

**ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ В РУСЛІ
ГУМАНІЗАЦІЇ ОСВІТИ**

У зв'язку з сучасним темпом розвитку суспільства має місце процес акселерації, який змістив вік статевого дозрівання з 12-13 років до 9-11 років. В тандемі з пропагандою сексуальних стосунків у мас-медіа спостерігається тенденція пришвидшення початку ведення статевого життя серед підлітків, що супроводжується зростанням кількості ранніх вагітностей, розширенням діапазону венеричних захворювань та абортів серед неповнолітніх.

Проблема відсутності сексуальної просвіти є актуальною, оскільки більшість батьків не готові говорити з дітьми про «ЦЕ», а вчителі всіляко намагаються оминати тему статевого виховання навіть в руслі таких дисциплін, як біологія чи основи здоров'я. Сучасна школа, в рамках гуманізації освіти, повинна звернути увагу на потреби дітей, а однією з найважливіших є потреба в пізнанні і прийнятті себе.

У своїх працях Д. Ісаєв та В. Каган вважають, що зміст статевого виховання складає все те, що виховує здорову й цілісну особистість жінки і чоловіка, здатних адекватно усвідомлювати і переживати свої фізіологічні і психологічні особливості відповідно до існуючих у суспільстві соціальних і моральних норм і завдяки цьому встановлювати оптимальні стосунки з людьми своєї і протилежної статі в усіх сферах життя [2]. Згідно з цією теорією психогігієна статевого виховання має невід'ємно позитивний вплив не лише на конкретну особистість, а й на суспільство в цілому.

Проблема безпосередньо організаційного процесу становлення сексуальної освіти розкривається у працях В. Кришталя та Є.П. Ільїна. Так, В. Кришталь вважає, що сексуальна освіта полягає у відповідній віку правильній та повній інформації щодо різноманітного кола питань статевого життя [3], тобто просвіта повинна керуватися принципами послідовності та доступності і розпочинатися не в підлітковому віці, а раніше.

Є.П. Ільїн виділяє ряд завдань статевого виховання, які дозволять отримати необхідні знання в даній сфері [1]:

Надання молодій людині необхідних знань з фізіології та анатомії людини, психології та гігієни статевого життя,

формування правильних уявлень про статевий акт, запліднення, внутрішньоутробний розвиток та пологи,

Здійснення профілактики ранніх статевих контактів та формування навичок безпечної статевої поведінки,

Коригування ризикованої та суспільно небезпечної сексуальної поведінки,

Виховання якостей, що сприяють формуванню психологічної маскулітності та фемінності, прагненню мати міцну та здорову сім'ю,

Виховання свідомого ставлення до статевих стосунків та соціальної відповідальності за статево поведінку.

Не дивлячись на те, що проблема є давно актуальною, вона досі не вирішена, тому мета публікації – привернути увагу до потреби введення уроків статевої просвіти у школах.

Виклад основного матеріалу. Суть проблеми організації статевого виховання полягає в неготовності та відсутності вмінь у вчителів проводити просвітницькі бесіди на дану тематику. Саме тому, на нашу думку, організацію таких заходів слід доручити психологічній службі, як більш компетентній в сфері психосоціальної просвіти.

Процес статевого виховання повинен мати випереджувальний і профілактичний, а не сексуально-стимулюючий характер, і орієнтуватися на норму і позитивні аспекти сексуального буття, а не на відхилення як засіб залякування, при цьому потрібно враховувати особливості віку.

Перші бесіди зі статевого виховання варто здійснювати ще в дошкільному віці, адже вже тоді діти цікавляться, як з'явилися на світ і чому статеві органи дівчаток та хлопчиків відрізняються. Говорити варто відверто (без вигадок про лелеку чи капусту), проте зрозумілими для дітей словами. В початковій школі варто продовжувати розкривати такі теми, поступово розширюючи їх залежно від віку і запитів учнів.

Найкращим варіантом проведення сексуальної просвіти ми вважаємо комплексний підхід, який поєднує обговорення не лише фізіологічних, а й почуттєвих питань.

Комплексний підхід — це про інклюзивність сексуальності. Себо про те, що вона може виражатися в абсолютно будь-яких формах. У рамках такого методу з дітьми зазвичай розмовляють про різні погляди на людські стосунки, секс, мастурбацію, сексуальну орієнтацію, засоби контрацепції тощо. Мета такого підходу - розвинути толерантність і дати якомога більше інформації, аби учнівство могло обрати той спосіб самовираження, який підходить найбільше саме їм, а не дорослим навколо [4].

Загалом ми умовно виділили кілька тем, які, на нашу думку, варто розкрити на уроках статевого виховання: «Фізіологічні і психологічні відмінності статей»; «Гендер»; «Статеве дозрівання»; «Секс і контрацепція»; «ЗПСШ»; «Вагітність. Етика абортів»; «Пологи»; «Гомосексуалізм». Саме ці теми окреслюють три площини – соціальну, фізіологічну та психологічну, що сприяє оптимізації життя людей у сучасному суспільстві. Важливо, щоб їх розглянули учні до здобуття базової середньої освіти (до 9 класу), оскільки це загальні знання, які необхідні кожній людині.

Ще однією важливою проблемою на шляху до реалізації сексуальної просвіти є поширений стереотип про те, що знання учнів стимулюватимуть їх до практики, і, таким чином, збільшуватимуть кількість ранніх сексуальних зв'язків.

Стереотип спростував американський науковець Дуглас Кірбі, який проаналізував вплив уроків сексосвіти у 97 країнах світу. З'ясувалося, що випадків пришвидшення сексуальних дебютів не зафіксовано. Натомість якісна сексуальна освіта, стверджує Кірбі, сприяла частішому використанню контрацепції, зменшенню кількості сексуальних партнерів і незахищених статевих актів [4,5].

Статеве виховання – одна з потреб гармонізації суспільства, оскільки воно пронизує всі аспекти його життєдіяльності. Просвіта допоможе попередити асоціальний прояв даного феномену. Повноцінний особистий розвиток людини неможливий без оволодіння необхідними навичками життєдіяльності. Процес формування культури статевого виховання є необхідним, зважаючи на динаміку розвитку сучасного суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. СПб: Петербург, 2006. 205с.
2. Исаев Д. Н. Каган В. Е. Половое воспитание детей: Медико-психологические аспекты [Изд. 2-е, перераб. и доп.]. Л. : Медицина, 1988. 160 с.
3. Кришталь В. В., Григорян С. Р. Сексология. Харьков: акад. сексол. исслед., 1999. 1152 с.
4. Сексуальна освіта: як це з нами сталося?
5. URL: <https://genderindetail.org.ua/spetsialni-rubriki/seksualnist/sexualna-osvita-yak-tse-z-nami-stalos-134503.html>
6. Kirby D. The impact of sex education on the sexual behaviour of young people. URL:https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/expert/2011-12_Kirby_Expert-Paper.pdf.